

Handläggare
Inger Cronlund
Telefon: 0850803354

Till
Spånga-Tensta stadsdelsnämnd

Utredning avseende framtida driftsform för stadsdelsnämndens fritidsgårdsverksamhet

Förslag till beslut

1. Spånga-Tensta stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens utredning som inriktning för det fortsatta arbetet inom fritidsgårdsverksamheten.
2. Spånga-Tensta stadsdelsnämnd uppdrar till förvaltningen att till nämnden återkomma med förslag till förfrågningsunderlag avseende upphandling av drift av fritidsgårdarna Blå Huset, Hjuset, Grottan och Spånga Folkan.
3. Spånga-Tensta stadsdelsnämnd beslutar att Bromstens fritidsgård kvarstår i egen regi.
4. Spånga-Tensta stadsdelsnämnd uppdrar till förvaltningen att återkomma med förslag på framtida finansiering av verksamheten Tech Tensta.

Sammanfattning

Det nuvarande avtalet med Stockholms Stadsmission för drift av fritidsgården House of Tensta i Blå huset löper ut den 31 januari 2021. Förvaltningen har därför på uppdrag av stadsdelsnämnden gjort en utredning avseende driftsform, mål och inriktning för samtliga fritidsverksamheter, inklusive fritidsgården i Blå huset.

Utredningen visar att fritidsgårdsverksamheten har haft olika utmaningar att bedriva en kvalitativ verksamhet, främst inom områdena organisation och styrning, lokaler, samverkan och fritidsgårdarnas verksamhetsinriktningar. Förvaltningens bedömning är att det pågående utvecklingsarbetet har bidragit till förbättringar inom ovanstående områden, men att det krävs en fortsatt tydlig inriktning och en långsiktig, hållbar organisation för att förbättringsarbetet ska leda till stabila resultat.

Förvaltningen ser för- och nackdelar med en utförare alternativt en blandning av olika regiformer. En utförare ger stordriftsfördelar exempelvis vid bemanning, resursutnyttjande och aktivitetsplanering. Flera utförare däremot bidrar till en bredare

kompetensbas och möjligheter till erfarenhetsutbyte som kan stimulera till verksamhetsutveckling.

Förvaltningens samlade bedömning är att verksamhetsutveckling och samverkan kan stimuleras om fritidsgårdsverksamheten bedrivs av flera utförare. Olika perspektiv, erfarenheter och kompetenser kan, om det tas tillvara, bidra till utveckling av verksamheten som helhet. Det kräver dock tydliga utarbetade strukturer för samverkan. På sikt kan det leda till att verksamheten blir bättre rustad att möta ungas önskemål och olika behov.

Bakgrund

Fritidsgården i Blå huset drivs sedan år 2010 på entreprenad av Stockholms Stadsmission. Det nuvarande avtalet löper ut den 31 januari 2021. Stockholms Stadsmission har fattat ett övergripande inriktningsbeslut om att fortsättningsvis inte bedriva fritidsgårdsverksamhet. Med anledning av detta fick förvaltningen i samband med nämndens sammanträde den 13 juni 2019 i uppdrag att återkomma till nämnden med förslag på driftsform, mål och inriktning för samtliga fritidsverksamheter, inklusive fritidsgården i Blå huset.

Syftet är att utveckla fritidsverksamheten inom Spånga-Tensta stadsdelsområde vad gäller kvalitet och verksamhetsinnehåll utifrån ett helhetsperspektiv. Det långsiktiga målet är att barn och unga ska erbjudas en meningsfull fritid och ha tillgång till trygga och jämställda mötesplatser. Fritidsverksamheten ska främja tillit och förtroende mellan unga, mellan unga och samhället i stort samt stärka delaktighet och inflytande bland unga. Verksamheten ska skapa förutsättningar för möten mellan barn och unga från olika delar av stadsdelsområdet för att stärka integrationen.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom den administrativa staben, avdelningen för förskola, kultur och fritid samt avdelningen för ekonomi och analys.

Barnkonsekvensanalys

Förenta nationernas konvention om barnets rättigheter (barnkonventionen) blev lag den 1 januari 2020. I Stockholms stads program för barnets rättigheter och inflytande 2018-2022 fastställs att alla barn och unga ska ha lika goda möjligheter oavsett barnets eller dess föräldrars eller vårdnadshavares bakgrund, hudfärg, kön, sexuell läggning, språk, religion, åsikter, osociala ursprung eller funktionsnedsättning. Det gäller bland annat möjligheten att ha en rikt och meningsfull fritid, upplevelser av trygghet och en god hälsa.

För att nämndens fritidsverksamhet ska leva upp till barnkonventionen och stadens program behöver verksamhetsansvarig och verksamhetens uppföljning fokuseras på att följa upp alla barn och ungas förutsättningar och möjligheter att ta del av fritidsverksamheterna.

Jämställdhetsanalys

Enligt stadens program för ett jämställt Stockholm 2018-2022 ska arbetet för att skapa jämställda förutsättningar integreras i ordinarie processer och inom samtliga verksamhetsområden.

I utredningen av fritidsverksamheten framgår att fritidsgårdarnas besökare till största del är pojkar. Det finns flera orsaker till detta, exempelvis att aktiviteterna tilltalar pojkar mer än flickor och att flickor i högre grad än pojkar upplever otrygghet. Det kan också handla om att vårdnadshavarna inte är bekanta med verksamheten och inte känner sig trygga när deras barn vistas där. Vårdnadshavare kan därför vara mindre benägna att låta flickor besöka fritidsgården jämfört med pojkar.

Verksamhetsansvarig och verksamhetsuppföljning behöver säkerställa att innehåll, bemötande och lokaler utvecklas för att vara attraktiva för både flickor och pojkar.

Ärendet

Förvaltningen har på uppdrag av stadsdelsnämnden gjort en utredning som ligger till grund för förvaltningens förslag till driftsform, mål och inriktning för nämndens samtliga fritidsgårdar inklusive Blå husets fritidsgård. I utredningen lämnar förvaltningen förslag på inriktningar för att utveckla fritidsverksamheten med fokus på fritidsgårdsverksamhet.

Förvaltningen tillsatte en styrgrupp och en arbetsgrupp för uppdraget och tog fram en uppdragsbeskrivning utifrån nämndens intentioner. Uppdragsbeskrivningen, stadens budget och nämndens verksamhetsplan för 2020 har varit vägledande för arbetet.

Underlag till utredningen har varit olika utredningar, relevant statistik, studiebesök, intervjuer med personal inom fritidsverksamheterna samt en enkätundersökning till unga.

Förvaltningen har annonserat en request for information (RFI) i syfte att undersöka intresse och informera om eventuell kommande upphandling. Förvaltningen noterar att intresse för deltagande i upphandlingen föreligger.

Synpunkter och förslag

Förvaltningens slutsatser och förslag är en samlad bedömning utifrån de underlag som utredningen tagit del av. Fokus har varit på att nämnden ska erbjuda en fritidsverksamhet av hög kvalitet utifrån ungas behov och de resurser som finns till förfogande.

Utredningen visar att delar av fritidsverksamheten, främst fritidsgårdarna, har haft olika utmaningar att bedriva en kvalitativ verksamhet. Orsakerna har varit flera, men finns inom områdena organisation och styrning, lokaler, samverkan och fritidsgårdarnas verksamhetsinriktningar. Förändringar i driftansvar bedöms även ha bidragit till verksamhetens utmaningar. Under året har förvaltningen påbörjat åtgärder inom ett antal områden för att utveckla och stärka verksamhetskvaliteten.

Fritidsgårdarna besöks idag av en begränsad grupp unga. Både statistik och intervjuer med fritidsledare visar att det har varit ganska få besökare vid några av nämndens fritidsgårdar och att deltagandet från de prioriterade målgrupperna varit lågt. Förvaltningens bedömning är att en målgruppsanpassad verksamhet med åldersindelade grupper kan leda till fler besökare och att en yngre målgrupp kan nås i ökad utsträckning. Vid åldersindeldad verksamhet kan aktiviteterna målgruppsanpassas och känslan av trygghet för främst den yngre målgruppen kan öka. För att den yngre målgruppen ska lockas till fritidsgården har öppettiderna ändrats. Förvaltningen förslår därför att fritidsgårdverksamheten riktar sig till unga 13-18 år och att utförare av fritidsgårdverksamheten ges i uppdrag att utreda en åldersindeldad verksamhet.

Nämndens fritidsgårdar ska genom ett varierat utbud av aktiviteter öka besöksantalet av de prioriterade målgrupperna. Det ställer krav på rätt kompetens, lokalernas utformning och tillgänglighet samt målgruppsanpassade aktiviteter. Tillgänglighetsanpassningar handlar både om förebyggandet av fysiska hinder och särskilt riktade aktiviteter. Förvaltningen föreslår att kompetenshöjande insatser, strukturerad verksamhetsplanering med målgruppsanpassningar och tillgänglighetsanpassningar av lokalerna är åtgärder som ska genomföras för att nå prioriterade målgrupper.

Förvaltningen menar att kontinuiteten avseende exempelvis aktiviteter, öppettider och bemanning bör öka för att säkerställa kvalitetsutvecklingen inom hela fritidsgårdsverksamheten. Även kontinuiteten i den operativa ledningen för verksamheten som helhet, och för respektive fritidsgård, behöver stärkas. Förvaltningens bedömning är att kontinuiteten i arbetet kan underlättas om verksamheten drivs av en utförare.

Samverkan mellan olika aktörer såsom skola, socialtjänst, polis, civilsamhälle och vårdnadshavare är en förutsättning för att öka kvaliteten i verksamheten. Genom samverkan kan synergier stärkas och stuprör mellan stadens verksamheter och mellan staden och externa aktörer överbryggas. Förvaltningen anser att samverkan är ett utvecklingsområde som kan ge fler positiva synergier.

Mötesplatsen TechTensta finansieras av stadens medel för sociala investeringar med 2,7 mkr. Medel är beviljad fram till och med år 2020 och därefter är ambitionen att techkonceptet fortsatt ska bedrivas inom ramen för ordinarie verksamhet. Detta utvecklingsarbete föreslås ske in nära dialog med utbildningsförvaltningen. En utvärdering av projektet kommer att ske under 2020. Resultatet av utvärderingen ska ligga till grund för framtida form av verksamheten.

Förvaltningen lämnar i utredningen olika förslag på utvecklingsområden kopplat till respektive fritidsgård. För Folkans fritidsgård föreslås fortsätta utvecklingen mot en mötesplats för planerade temainriktade aktiviteter. Bromstens fritidsgård fortsätter i pågående riktning med ett ökat fokus på unga med funktionsnedsättningar. TechTensta införlivas i befintlig fritidsverksamhet efter 2020 och Blå husets fritidsgård ingår efter januari 2021 i övrig fritidsverksamhet.

Förvaltningen ser för- och nackdelar med en utförare alternativt en blandning av olika regiformer. En sammanhållen fritidsgårdsverksamhet med en utförare kan ge stordriftsfördelar som exempelvis vid bemanning, resursutnyttjande och aktivitetsplanering. En nackdel kan vara, om endast en utförare driver samtliga fritidsgårdar, att kvalitetsutveckling på grund av utebliven konkurrens inte ger önskat genomslag.

Fördelen med flera utförare är att olika perspektiv, erfarenheter och kompetenser kan, om det tas tillvara, bidra till utveckling av verksamheten som helhet. Det kräver dock tydliga upparbetade strukturer för samverkan. De ekonomiska förutsättningarna för att bedriva fritidsverksamhet har förändrats under de senaste åren och för bättre resursanvändning behöver nya innovativa arbetssätt och samverkansformer utvecklas.

Utifrån en samlad bedömning föreslår förvaltningen att fritidsgårdsverksamheten läggs ut på entreprenad, men att en fritidsgård kvarstår i egen regi för att stärka synergier och överbrygga stuprör mellan staden och externa aktörer.

Fredrik Jurdell
Stadsdelsdirektör

Victoria Callenmark
Bitr. stadsdelsdirektör

Bilagor

1. Utredning fritidsverksamheten i Spånga-Tensta.

Spånga-Tensta stadsdelsförvaltning
Staben

Fagerstagatan 15
Box 4066
16304 Spånga
Växel 08-508 030 00
spanga-tensta@stockholm.se
stockholm.se

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Fredrik Jurdell, Stadsdelsdirektör	2020-02-27